

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za ozemlje SHS: leino 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici. Dopisi se ne vračajo. — Štev. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

LETO IX.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, 11. septembra 1926.

Telefon št. 552.

ŠTEV. 106.

Nasvet podjetnim.

Izgledi za bližnjo bodočnost niso za naš kupčijski svet najboljše. Ni še prav nobenih znakov, ki bi kazali na to da se bo moreča stagnacija omilila, da se razmahne podjetništvo in oživi kupčija. Nasprotno vse govori prej za to, da se bodo razmere še bolj poostrele, da nas čaka še hujša borba, prava borba za obstoj. Nismo bili nikdar pesimisti, toda govoriti danes o kakih nadah na boljšo bodočnost, o mogočnostih preokrenitve na boljše, bi bilo naivno.

Boj za vzdrževanje normalnega obratovanja v domačih zasebnih rudnikih mora tudi najbolj naivnemu, ki pričakuje rešitve »od zgoraj«, vsiliti prepričanje, da ni pričakovati od vlade prav nobene pomoči. Ako so naši najmerodajnejši faktorji s tako neverjetno lahkomišelnostjo kar nenadoma vrgli na cesto nekaj tisoč delavcev in odvzeli možnost obstoja masam obrtnikov in trgovcev, ne da bi smatrali niti za potrebno, da bi objasnili kaj je bil povod za ta usodopolni korak, potem ne smemo niti misliti, da bo vlada napravila tudi še tako neznaten korak za omiljenje krize. V naših vladnih krogih ni bilo nikdar, po tudi sedaj ni nobenega smisla za konstruktivno gospodarsko delo, za pozitivno ekonomsko politiko, zato zida gradove na pesek vsak, kdor pričakuje od te strani katerosibodi pomoč.

Dasi vidimo, kako se trosi denar po komisijah, za razne delegacije in misije, ne čujemo nikdar, da bi se pomagalo tudi naši trgovini in obrti. Iznosi za obrtno pospeševanje, za strokovno šolstvo so odmerjeni tako, da služijo naši gospodarski politiki v sramoto. Trgovina se brezuspešno bori za kredite in zakon o obrtni banki, ki bi mogel pomagati obrtnikom in je celo že odobren od narodne skupščine, spi mirno spanje v predalih ministrstva. Zakaj? Ker težnje našega obrtnika ne bolijo onega, ki temu zakonu, iz nepojmljivih razlogov noče dati življenja.

In tako vidimo korak za korakom, kamorkoli se ozremo, isto žalostno sliko, popolno nerazumevanje naših teženj, znake, ki nas svari, naj bi se ne zanašali na nikogar, ampak samo na samega sebe. Če si ne boš sam pomagal, ti ne bodo pomagali niti drugi in še najmanj država. Zato ne zanašati se na nikogar, ne čakati na čudeže, ampak delati, pripravljati se na boj.

Marsikdo, kateremu bi se to ustno pripovedovalo, bi nezaupno zmajal z glavo, češ, kako naj si pa pomagam? Zato začnimo kar s praktičnimi navodili: Naš list prinaša skoro v vsaki številki vprašanja za nakup najrazličnejših predmetov, kakor jabolk, sadja sploh, lesa vsake vrste, oglja, deželnih pridelkov itd. Kaj, ako bi se na taka vprašanja oglasilo vsaj nekaj trgovcev? List prinaša tudi razpise dobav najrazličnejših del, ki jih morejo izvršiti tudi manjši obrtniki, prinaša pa tudi razpise večjih dobav za industrijska podjetja. Kakor smo informirani, se naši ljudje za take nakupe ali državne dobave premalo ali sploh ne zanimajo. Imeli smo pa tudi priliko ugotoviti, da so prišli nekateri baš potem našega lista do zelo ugodnih in dobičkanosnih kupčij. Naš list prinaša stalno vse pozive za dobave, za nakupe in je zato samo stvar zainteresentov, da list točno zasledujejo in da se za stvar takoj zavzamejo. Na-

vadno opozorilo ti more pomagati do stalnih, dobrih kupčijskih stikov.

Trditve, da se pri javnih licitacijah ne ozira na naše ljudi, niso vedno utemeljene. Ne dvomimo sicer, da se prepogosto ponavljajo primeri, da se domače zapostavlja, da velja pri oddaji dobav čifutska zgovornost več nego poštenost in solidnost našega ponudnika, toda tudi za primer takih krivic imaš svoj list, ki bo take stvari ožigosil. Truditi se moramo sami, da se bo respektiralo zakone, da se krivice, ki se godijo domačim ponudnikom, odpravijo. Molčati ali pa tarnati in jadicovati samo v krogu svojih znancev ne pomaga. O krivicah, ki se nam godijo mora zvedeti širša javnost in za to nam služi naše stanovsko glasilo!

Prepričani smo, da bi se naš položaj v marsičem zboljšal, ako bi zgornjim vprašanjem posvečali malo več pažnje. Z državnimi dobavami je marsikdo obogatel, s priložnostnimi prodajami pa tudi. Zakaj ne bi to poskusil tudi legalni trgovec ali usposobljeni obrtnik? Morajo res vse najbolj dobičkanosne posle prevzeti netrgovci in fušarji?

Kakor je doslej, tako bo »Trgovski list« tudi v bodoče priobčeval vse razpise o dobavah, nakupih, prodajah i. d. Zasledovati vse razpise in vsa opozorila, pazno čitati vsako številko našega lista, mora pomagati. S tem se bomo najuspešnejše pripravljali za boljšo bodočnost, s tem največ pripomogli do omiljenja splošne krize!

Obisk »Ljubljane v jeseni«.

»Ljubljana v jeseni« obiskuje čimdalje več posetnikov. Na praznik je število posetnikov presegalo 8000. Tudi ob delavnikih je bilo vedno po razstavnih prostorih zelo živahno vrvenje.

Zlasti dobro obiskana je vrtnarska razstava, ki nam je pokazala naše vrtnarje kot prave mojstre z najboljšim estetičnim okusom. Celoten aranžman, kakor tudi posamezne skupine, vse napravi na gledalca najlepši utis, vsak zapusti vrtnarski paviljon s prepričanjem, da imamo med vrtnarji mojstre, na katere moremo biti v resnici ponosni.

Atrakcija za poljedelsko ljudstvo, zlasti za kmečko pa je kmetijska razstava, ki nudi vsem toliko lepega in zanimivega. Pa ne samo ta dva oddelka, ampak tudi vsi drugi so tako srečno, tako lepo sestavljeni, da dajo prireditvi kot taki res zadovoljivo lice.

Mogoče ne bo finančni efekt zadovoljiv, ker so bili stroški za organizacijo te res odlične prireditve ogromni, toda prirediteljem je šlo v glavnem za moralni efekt razstave in ta je, mirne duše lahko rečemo, zelo velik. Razstavo je obiskala masa ljudi iz cele naše kraljevine, pa tudi mnogo inozemcev, zlasti Avstrijcev in Italijanov smo srečali na razstavi. Vsi so odnesli s seboj najlepšo sliko o našem gospodarstvu, o možnostih razvoja našega poljedelstva, o marljivosti in energiji našega obrtnika in kmeta. Zlasti je obiskalo razstavo mnogo udeležencev pravniškega kongresa, kar gotovo ne bo škodilo našemu kreditu in ugledu v onih delih naše domovine, kjer nas žal še premalo poznajo. V tem oziru bo efekt te prireditve velikanski in v tem je tudi cela prirediteljev dosegljivi glavni svoj namen. Prireditelji naj bodo na to ponosni; hvala jim mora biti za to cela Slovenija!

Dostavljanje praznih vagonov našim izvoznikom.

Vsled občutnega pomanjkanja praznih vagonov, ki je spravilo celo našo izvozno trgovino v popoln zastoj in je povzročilo zlasti naši lesni industriji velike gmotne škode, se je obrnila že pred tedni Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani na kompetentna centralna mesta s prošnjo, da se ta nedostatek v eminentnem oziru naše izvozne trgovine takoj odpravi. Od Centrale za porazdelitev vagonov pri Generalni direkciji državnih železnic v Beogradu je prejela zbornica, kakor smo informirani, v tej zadevi naslednji odgovor: Centrala za porazdelitev vagonov upošteva najresnejše potrebe ljubljanske direkcije in stremi z vsemi silami za tem, da se cirkulacija vagonov pospeši. Sedanjo situacijo ni povzročilo pomanjkanje vagonov, ampak dejstvo, da je tehnično nemogoče odpraviti po eni sami progi, na kateri se sme sedaj zbog letošnjih elementarnih neizidov vršiti ves promet med vzhodnimi in zapadnimi deli naše države, toliko pravnih odprtih voz, kolikor znaša dnevna potreba na teritoriju ljubljanske in zagrebske direkcije. Opozorjamo, da je tudi situacija na področju zagrebske direkcije ravno taka kakor na progah ljub-

ljanske direkcije. Tem v resnici zelo težkim prometnim razmeram pri prometu na progi Indija—Vinkovci se je pridružila še okolnost, da se je te dni pričelo tudi s transporti sladkorne repe. Prevoz sladkorne repe pa ne trpi odlaganja in se mora izvršiti v času dveh do treh mesecev. Dokler se ne vzpostavi promet na progi Bogojev—Dalj, se bo borila naša železnica z nedoglednimi težkočami in vsled tega ne bo tudi mogoče dostavljati dnevno tako število odprtih voz, kakor se zahteva za prevoz gradbenega lesa. Zaprti vozovi se tudi dokler traja izvoz svežih in suhih sliv ne smejo dajati za nakladanje drv in kuriva. Da bi se moglo vsaj deloma pomagati trgovskim krogom v Sloveniji, se je odredilo, da sme ljubljanska direkcija za izvoz lesa v Italijo uporabiti vse italijanske vozove, ki prihajajo ali natovorjeni za naše postaje ali pa, ki se vračajo iz inozemstva prazni preko naših prog v domovino. Centrala za porazdelitev vagonov ne bo pustila neizkoriščene nobene prilike, ki bi ji omogočila, da da čim več vagonov na razpolago trgovskim krogom tudi na progah ljubljanske direkcije.

KONGRES GOSPODARSKIH ORGANIZACIJ.

Danes ob 10. dopoldne se prične v Beogradu IV. redni kongres gospodarskih organizacij. Zastopane bodo po delegatih vse gospodarske organizacije in korporacije naše države. Kot delegata Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani se udeležita kongresa tajnika gg. dr. Windischer in Ivan Mohorič. Na dnevnem redu kongresa so zelo važna gospodarska vprašanja, med drugim vprašanje gozdarstva in pogozdovanje, cinitve izvoza, šumska industrija, regulacija rek radi zavarovanja pred poplavami, zakona o državnem računovodstvu, razprava o povišanju železniških tarif itd. Kongres bo zaključen v nedeljo.

ANKETA GLEDE PRAVILNIKA O VALORIZACIJI.

V Beogradu se vrši pri Centrali industrijskih korporacij v ponedeljek, 12. t. m. anketa gospodarskih korporacij, na kateri se bo razpravljalo o določilih za izvedbo zakona o valorizaciji bančnih vrednot javnemu polaganju računov zavezanih podjetij. Zaključki bodo tvorili podlago za sestavo pravilnika k temu zakonu. Zakon sam se objavi hkratu s pravilnikom. Na anketi bo sodeloval podpredsednik Centrale industrijskih korporacij g. dr. Fran Windischer, čegar za slugi je pripisovati, da je zakon o valorizaciji za naše razmere vsaj prilično ugoden.

NOV ODSEK V MINISTRSTVU TRGOVINE IN INDUSTRIJE.

Vedno večji vpliv, katerega imajo na gospodarski položaj prometne in davčne zadeve, so dali ministrstvu trgovine in industrije povod, da osnuje v okvirju oddelka za industrijo in obrt odsek, ki se bo izključno bavil s tarifnimi in davčnimi vprašanji. V ta namen stopi v neposreden stik z vsemi zbornicami in drugimi gospodarskimi korporacijami, da bo tem točneje informiran o vseh željah in potrebah gospodarskih krogov glede tarifnih in davčnih zadev.

POLAGANJE KAVCIJ ZA VAGONE.

Sedanji način polaganja kavcij za vagonne je za mnoga podjetja jako nepovoljen. Dogaja se, da so posamezna podjetja po naravi svojega posla primorana, da naročajo vagonne istočasno za več postaj. V tem primeru so dolžne položiti kavcijo na vsako postajo, kar povzroča ne glede na formalni postopek težave tudi v tem, da se rabi za te namene precej gotovine. Za olajšanje postopka pri polaganju varščin so gospodarske korporacije naprosile generalno direkcijo železnic, da dovoli polagati kavcije za vagonne v garantiranih pisanih poznanih denarnih zavodov. Po poročilih iz Beograda je upanje, da se to vprašanje v doglednem času ugodno reši.

VSE DOLOČBE PREJŠNJEGA OBRITNEGA REDA V ITALIJI ODPRAVLJENE.

Na podlagi odloka italijanske vlade od 2. julija 1926 je v Italiji odpravljen obrtni red od 16. avgusta 1907 in vsi drugi državni in deželni zakoni, navedbe ter ministrski in namestništveni razglasi k omenjenemu obrtnemu redu. Na nove pokrajine so raztegnjeni, kolikor še niso bili prej, zakoni, odloki in pravilniki o tem predmetu, ki so veljavni v starih provincih kraljevine Italije, posebno velja tudi zakon o ženskem in otroškem delu in vse socialno-zaščitne odredbe, ki so se izdale prej ali v zadnjem času v Italiji. Vsi, ki nameravajo odslej ustanoviti kak obrten ali trgovinski obrat, morajo za to prositi pri pristojni trgovinski in obrtni zbornici.

ANGLO-AUSTRIAN BANK SE BO IMENOVALA ANGLO-INTERNATIONAL BANK.

Agencija Informazioni iz Rima poroča, da bo dunajski denarni zavod Anglo-Austrian Bank, ki je imel še pred kratkim svojo podružnico v Mariboru, izpremenil svoj naslov v Anglo-International Bank.

Barvan les v živih drevesih.

(K. Tiefengruber.)

Že pred leti se je po časopisih raznesla novica o umetnem barvanju rastočega lesa. Stvar se je na videz kmalu poglobila, nihče ni prav verjel vestem, ki so o zadevi nekako tajinstveno poročale.

Pa neumorno je kemična tehnika zasledovala problem ter pripomogla ideji do dejstva. Pred kratkim se je izumitelj izdal patent, našli so se podjetni kapitalisti in nastala je delniška družba, ki se bavi s prepojitvijo živega lesa z različnimi barvami po novem, seveda bistveno še tajnem načinu.

Previdnost v denarnih zadevah bi gotovo ne pripuščala, da bi se ljudje, ki zastavijo v podjetje svoje premoženje, spuščali v fantastične probleme. Prepričani so gotovo, da se obeta iznajdbi sijajna bodočnost.

V izložbah velikomestnih prodajalen v Nemčiji je opaziti že sedaj raznovrstne lesene umetnine, škrinjice, posode itd., ki so izdelane iz živo barvanega lesa. Že na prvi pogled iznenadi blesteča zunanost in izvanredni sijaj teh barv, ki ni zdaleko primerljivi z običajnim barvanjem, in tega utisa nikdar napraviti ne more.

V živo barvanem lesu se namreč nikdar naravni značaj surovine ne izgubi, lesna struktura, njegova žilovina pride do čudovito krepkega izraza, kar predmetom podaja čudovito lepoto.

Odstranjeni so torej vsi dvomi o udeležitvi problema, si izbrati kar na panju les v zahtevani barvi. V Thüringijskih gozdovih blizu mesta Uslar v Nemčiji obratuje ta čudodelna družba, ki dobavlja po naročilu v vsaki poljubni barvi in niansi živo barvan les. Tam deluje s svojo epohalno iznajdbo inženir Reiman ter čudežno popravlja po človeški želji rastlinsko naravo.

Celo desetletje je rabil duhoviti izumitelj, predno se mu je posrečilo, da na poseben način navrtanja živih dreves usposobi les za prepojitve z barvnimi snovi.

Cela naprava je še Reismanova tajnost ter z državnim nemškim patentom zavarovana.

V splošnem se vrši omenjena čarobija na sledeči način:

Približno 30 cm od tal se drevo tako navrti, da so vsi deli živega debla dosegljivi. Nato se zamašijo vse odprtine razen ene, skozi katero se pripravljena barva snov pod pritiskom kisika v drevo vbrizgava.

Količina rabljene barve je odvisna od kubične prostornine drevesa; za največje velikane je potrebno do 500 litrov.

Izbira barv je popolnoma neomejena, mogoča je vsaka nianca.

Omejitev obstoja trenutno še samo v tem, da za to barvno postopanje ni vsaka lesna vrsta sposobna. Največ upora proti prepojitvi naletijo pri iglastem lesu, ker obila smola vsrkavanje barvne snovi ovira.

Najlepše so uspeli poskusi z brezo, lipo, hrastom in bukvo.

Procedura sama traja kakih 4 do 5 ur in drevo je na panju skoz in skoz v vseh delih do zadnjih vejic prebarvano.

Ali s tem posilstvom narave je odbila živemu drevesu tudi zadnja ura. Barvne snovi so zastavile pot oživilja, jočemu rastlinskemu soku, drevo usiha čimgloblje sega preparat. Približno šest tednov po operaciji se drevo poseka, les pride v delavnice, da se predele v razne predmete.

Važnost res čudodelne iznajdbe je jako pomenljiva, v celotnem obsegu se še niti oceniti ne da.

Umetniški izdelki iz živo barvanega lesa, ki pridejo sedaj na trg, so samo nekaki poskusni eksperimenti, ki naj pripravljajo javnost na novo smernico v lesni industriji. Kmalu bo sledilo pohištvo v naravnih barvah, temu pa stavbeno gradivo.

Izvrstno se bo oboje živu barvan les v notranji arhitekturi stanovanj.

Razven nenavadno močnega in estetičnega utisa, ki ga napravi tak les, ima še izvanredno prednost, da prvotne barve pod nobenim pogojem ne izgubi, barva ne obledi, se ne vsuši,

ne odlupi, ne oddrgne, ostane vedno v prvotnem sijaju ter nima niti solnce, niti dež ali mraz, vlaga ali vročina kak vpliv na zunanost lesa.

Uspešno bo sedaj mogoče konkurirati z dragocenimi prekomorskimi lesi, ker se da do nerazločljivosti kopirati to eksotično surovino z domačim materijalom.

Seier pa ima Reimanova iznajdba svojo zgodovino.

Že v 16. stoletju so alkimisti iskali sredstva, vcepiti živi rastlini barvne snovi.

Skozi zareze v skorjo so vlivali barvo v rastoče drevo; o uspehih se ni nič slišalo.

Okrog leta 1830 se je s problemom bavil francoski učenjak Dr. Boucherie. Prepariral je neposredno po sečnji drevo s kemično barvo, ali stvar se ni obnesla, barva se lesa ni enakomerno prijala ter sploh ni bila dovolj jasna. Pozneje so se sicer lotili stoječih dreves, ali priprave za prepojitve so bile nezadostne; kvečjemu 15 mm globoko je segala barva.

Šele najnovejši dobi je ostala pridržana epohalna izumitev, popravljati rastlinsko naravo glede barve lesne mase.

Živo barvan les! Kaj neki bi pravil stari Ben Akiba, prišel bi gotovo v zadrego, kajti temu bi ne našel zlepa primera.

Ni pa izključeno, da pridejo staremu filozofu naši moderni filologi na pomoč, ki bodo dokazovali, da so nekoč že Kaldejci ali Egipčani, če ne Kitajci pred par tisoč leti...

R. St.

Jamstvo iz neresnične izjave.

(Iz sodne prakse.)

Tožnik je kupil v inozemstvu v svoje trgovinske svrhe nekaj umetnih mlinskih kamnov. Ko je inozemska železnica blago prevzela, je bilo blago popolnoma v redu. Te kamne je pripeljala Južna železnica z Dunaja v Maribor. Prevzela jih je tu za tožnika od železnice toženka, izvršujoč svoje spedijske posle, ne da bi bila pošiljatelj grajala, niti ni napravila kake reklamacije. Ko se je blago v Mariboru začarilo, oddala ga je toženka železnici v Mariboru v prevoz na tožnikov naslov. Na kraj namembne postaje so pa prišli trije kamni poškodovani in v neuporabnem stanju. Tožnik je te kamne dal železnici na razpolago in je reklamiral odškodnino. Hkratu je pa vprašal toženko, je-li ona kamne prevzela še nepoškodovane, ker hoče vložiti proti železnici odškodninsko tožbo. Toženka je odgovorila, da so bili kamni tedaj, ko jih je prevzela v Mariboru, še nepoškodovani in da to ve potrditi njen uradnik L. Nato je tožnik plačal kamne dobavitelju, proti železnici pa vložil odškodninsko tožbo. Toda v tej pravdi se je izkazalo, da toženke trditve niso resnične, marveč da so ti mlinski kamni prišli z Dunaja v Maribor že poškodovani, da pa jih je toženka kljub temu brez graje in reklamacije od železnice prevzela. Tožbo je tožnik seveda izgubil ter bil obsojen v povračilo pravnih stroškov. Sedaj pa tirja odškodnino za kamne in povračilo pravnih stroškov od toženke, češ da mu je odgovorna, ker je poškodovano blago v izvrševanje spedijskega posla prevzela brez reklamacije in mu dala napačno pojasnila, radi česar je tožnik v pravdi zoper železnico podlegel. Toženka je pa blago v lastnem imenu prevzela od železnice in ga tudi pod lastnim imenom odpremila na tožnikov naslov.

Toženka se upira tožbenemu zahtevku, češ da ona ni bila sprejemnica, ampak samo organ tvrdke K. & J., po kateri je dobavitelj bil poslal kamne na naslov podružnice tvrdke K. & J., ki je pa poslovanje in zavarovanje izročila toženki, ker je bila z delom preobložena in ni imela carinskih uradnikov. Odpošiljateljica in naslovnica je torej tvrdka K. & J., ne pa toženka. — Razsodba v tožnikovi pravdi zoper železnico je pravno-pomotna in je tudi postopanje v tej prav-

di ostalo pomanjkljivo. Sodišče je tožbo zavrnilo, češ da je Južna železnica v Mariboru sprejela že poškodovane kamne in jih v istem stanju potem tožniku izročila. Prezrlo pa je sodišče, da je bila železnica tožena na sploh, brez omejitve na sam prevoz iz Maribora do tožnikove postaje. Sama pa je železnica v tej pravdi trdila, da so kamni že v Mariboru prispeli poškodovani, a radi tega prevoza z Dunaja v Maribor je ista železnica zato odgovorna za škodo, ker je blago v Mariboru brez vsakega prigovora in brez ugotovitve kakih pomanjkljivosti ali napak sprejela v svrhu prevoza. Njeni organi v Mariboru so sami ugotovili te poškodbe in železnica bi bila morala sama jih ugotoviti s posebnim dejanskim stanom in to naznaniti upravičencem. Ker je to opustila, je železnica odgovorna za odškodnino tudi, če je naslovnik ali njegov pooblaščenec blago prevzel brez prigovora, ker se ugotovitve po njeni krivdi niso izvršile. To velja vsekakor za primer, da so bile poškodbe vidne. Isto velja pa tudi za primer, ki ga zatrjuje toženkin uradnik L., da namreč poškodbe ni mogel videti, dasi je bil v bližini in da so torej poškodbe bile take, da se ne morejo opaziti. Tega stališča pa tožnik v svoji pravdi zoper železnico ni uveljavljal, a ga tudi sodišče proti zakonitim določbam ni upoštevalo. Ker je torej železnica na vsak način odgovorna, bi bil moral tožnik zoper sodbo vložiti priziv in grajati tudi pomanjkljivost postopanja. Železnica je sama zakrivila, da je sprejela poškodovane kamne, če so bili res poprej že poškodovani. Njeni organi so pri razkladanju kamne preobračali in prenašali, torej poškodbe morali videti. S tem pa, da poškodb ni naznanila in jih tudi v tovrstnem listu ni ugotovila, je železnica njo naravnost zapeljala, da je tako blago ji zopet v prevoz oddala.

Pravdo sodišče je ugodilo tožbenemu zahtevku. — Po dejanskem učinku, ugotovljenem uradno na zapisnik po železnici dne 5. oktobra, je dokazano, da so bili že pri razkladanju v Mariboru z Dunaja došli kamni čez sredo počeni. Če uradnik tožene stranke L. teh nedostatkov ni opazil, to one uradne ugotovitve ne more omajati. Kako površno pa je toženka postopala, sledi iz dejstva, da tudi tedaj poškodb ni opazila, ko je 22. januarja 1921 prenesla te kamne iz skladišča v vagon z novim voznim listom na tožnikov naslov. — Ni uvideti, da bi bila sodba v tožnikovi pravdi zoper železnico zgrešena. Res je po § 82, št. 3 železniškega obratn. pravilnika dolžnost železnice, da k ogledom onega pritegne, ki je upravičen z blagom razpolagati. Ni pa nikjer zagroženo, da bi železnico zadele kake kvarne posledice, če je obvestitev upravičenec opustila. Toda ne glede na to je bila po čl. 365 trg. zak. dolžnost toženke, da dá kamne preiskati in da poskrbi za dokaz, da je blago poškodovano dospelo; zato, da štiti svoje pravice napram železnici in o tem svojega komitenta obvesti. Izključeno je, da se ti nedostatkoli niso dali opaziti takoj, saj jih je ugotovila takoj železniška uprava. Toženka bi jih pa morala vsaj pozneje opaziti, ko je blago iz Maribora naprej odpravljala. Tožbo zoper železnico je bil omejil tožnik na pot od Maribora do njegove postaje, ker je bila toženka kamne v Mariboru prevzela, ne ga bi jih bila grajala ali zahtevala ugotovitev dejanskega stanja, plačala tovrstno, dala blago začariniti in potem z dopisom 28. februarja 1921 tožnika obvestila, da je oddala kamne v Mariboru v popolnem redu. Tožnik se je torej na to trditev zanašal in je v pravdi tudi zatrjeval ter pod dokaz stavil, da se je blago poškodovalo na poti iz Maribora do njegove postaje. Sodišče pa je imelo le ugotoviti, je-li bilo blago iz Maribora oddano v nepoškodovanem ali poškodovanem stanju. A ker je bilo oddano poškodovano, je tožbeni zahtevki zavrnili. Za škodo, ki je nastala tožniku, pa je odgovorna toženka, ker je kamne kot spediterka prevzela brez reklamacije, tožniku pa dala napačno pojasnila, ki je radi njih nato podlegel v pravdi zoper železnico. (Konec prih.)

SLABA KALKULACIJA.

Pred kratkim je ogrska Narodna banka znižala obrestno mero, da prepreči na ta način naval inozemskih kreditov in da privede ogrsko gospodarstvo k ogrskim denarnim zavodom, ki imajo velike glavnice na razpolago. Ogrski finančni krogi so računali s tem, da bodo po znižanju obrestne mere inozemske družbe prepovedale svoje kratkoročne kredite. Kakor beremo, se to pričakovanje ni uresničilo. Doslej se ni izvršila še nobena večja odpoved in tudi za bodoče z odpovedbami večjega obsega ni računati. Inozemski konzorciji so se razmeram prilagodili in so določili obrestno mero za kratkoročne kredite na 5%, potem ko daje tudi Narodna banka kredite po 5 odstotkov. Sploh se opaža sedaj tu in tam stremljenje po znižanju obrestne mere in pravijo, da bi bilo v marsikakšni državi tako znižanje pravi blagoslov za narodno gospodarstvo.

SVETOVNA TRGOVINA V LETU 1925.

Svetovna trgovina v letu 1925 je po statističnih podatkih, koje objavlja trgovski urad Združenih držav, napram prejšnjemu letu izdatno napredovala. V celoti se je dvignila za 13,4%. S tem je v povojni dobi prvokrat dosegla izmero svetovne trgovine v l. 1913. Po navedenih podatkih je znašal promet v 55 državah, koje izkazujejo devet desetih svetovne trgovine, v l. 1913 37,9, v l. 1925 pa 58,5 milijard dolarjev. Razlika po 54,3% odstotka vstreza precej natančno povprečnim izpremembam v cenah, ki so se ugotovile v l. 1925. napram cenam v letu 1913. Tako ugodne uspehe izkazuje svetovna trgovina v letu 1925 le vsled povzdige zunanje trgovine v Združenih državah in na daljnem vztoku, dočim evropska trgovina še ni dosegla predvojne višine. Leta 1913. je bila Evropa udeležena na svetovni trgovini z 67,9%, v letu 1925 pa samo z 56,8%. Največ je trpela zunanja trgovina Nemčije, dočim se Anglija in države z devalvirano valuto, pa tudi prejšnje nevtralne države drže na predvojni višini. V splošnem kaže evropska trgovina naraščajočo tendenco in vse kaže, da se bo evropska zunanja trgovina v doglednem času izboljšala. V l. 1925 je bil evropski promet za okroglo 52% večji nego l. 1921.

Kupujmo in podpirajmo domači izdelek. izvrstno KOLINSKO CIKORIJO

Trgovina.

Beograjski trgovci proti prisilni poravnavi. Vsled vesti, da se namerava znova uveljaviti uredba o prisilni poravnavi, so beograjski trgovci sklenili, da skličejo v najkrajšem času velik protestni shod proti tej nameri.

Čudne trgovske navade. Sovjetskoruski trgovski zastopniki v Berlinu so priobčili črno listino, obsegajočo imena 167 tvrdk in osebnosti nemškega trgovskega sveta, in so označili te tvrdke in te osebe kot nesposobne za normalne trgovske stike z Rusijo. Ta seznam je podpisal član ruskega trgovskega zastopstva Beeg, ne da bi bil vodja zastopstva Krestinski za to vedel in bil o tem obveščen. V seznamu je cela vrsta imen najbolj znanih nemških trgovskih tvrdk in industrijskih oseb. Posebno čudno je to, da so v seznamu napisani večinoma že delali z ruskim trgovskim zastopstvom kupčije večjega obsega. Nekatere tvrdke so na to rusko zastopstvo tožile, in sicer zaradi lahkomiselnega obrekovanja, ki lahko škoduje njih dobremu glasu. Pravijo, da ima vsa ta afera politično ozadje. To seveda ni noben izgovor. Posledica je, da bo svet v kupčiji z Rusi še dosti bolj oprezen kot je. Na eni strani zidajo, na drugi pa razdirajo.

Ruska trgovinska bilanca. Tekom prvih deset mesecev finančne upravne dobe 1925/26 je znašala zunanja trgovina ZSSR 1.053.600.000 rubljev, medtem ko je znašala v isti dobi leta 1924/25 samo 880 milijonov rubljev. Primanjkljaj trgovinske bilance v prvih 10 mesecih t. l. znaša 87 milijonov, lani, v isti dobi, pa je znašal 141 milijonov rubljev.

Nove težave za uvoz v Italijo. Kakor se poroča v italijanskih listih, izideta v kratkem času v italijanskem uradnem

listu dva nova dekreta, ki se nanašata na zunanjo trgovino. V prvem se pooblašča finančni minister, da v sporazumu z ministrom za narodno zdravstvo izda nove uvozne prepovedi v drugem pa, da se z uvoznostjo do 30. junija 1927 lahko zvišajo uvozne carinske postavke.

Industrija.

Nemška sladkorna industrija. — Po uradnih ugotovitvah znaša letos s sladkorno peso obdelani svet na Nemškem 373.560 ha, lani jih je bilo 372.540. To pomeni povišek 1020 ha ali 0.3%. Zanimivo pri tem je, da je v Srednji in Vzhodni Nemčiji letos povprečno manj sveta s sladkorno peso obdelanega kot lani, v Zahodni in Južni Nemčiji pa več. Po tem, kakor kaže sladkorna pesa sedaj, po končanem dežju, ko si je veliko opomogla, računajo na skupni pridelek, take višine, da bo produkcija sladkorja najbrž ista kakor je bila v preteklem letu.

Evropski sindikat cevi. Še zmeraj ni določeno, kje bo imel ta sindikat svoj sedež. Zaenkrat upravlja posle nadzorovalni urad v Düsseldorfu, Abisi imenovan. V sindikatu združene države so razdeljene v skupine: A je Nemčija, B Češkoslovaška, C Poljska in Bismarckhütte, D Francija in Belgija, E Ogrska. Par jih še pride zraven in bodo prišli do črke i, torej A bis I, Abisi. Nadaljna pogajanja z Italijani in Španci so ustavljena, z Angleži so pa zato tako težka, ker ni na Angleškem nobenega domačega sindikata za cevno industrijo.

Tudi v Avstriji elektrotrast. V avstrijskih industrijskih krogih razpravljajo o nameri avstrijskih električnih družb, da se združijo v trdno organizacijo. Tvorba trasta električnih interesentov v Avstriji bi se izvršila s sodelovanjem nemških interesentov teh družb. V Avstriji bi prišli v prvi vrsti v posest Allgemeine Elektrizitätsgesellschaft in pa družba Siemens. Po vsem svetu isto: združenje.

Carina.

Carinski prejemki centralnih carinskih blaganj v drugi desetini meseca avgusta t. l. — V drugi desetini meseca avgusta t. l. so carinske blagajne pobrale 51 milijonov 961.106 Din carine. Ta znesek se na posamezne blagajne razdeli sledeče: Beograd 13.013.679 Din, Zagreb 11 milijonov 724.557 Din, Novi Sad 9.498.966 dinarjev, Maribor 3.975.260 Din, Ljubljana 5.323.584 Din, Dubrovnik 3.691.349 dinarjev, Skoplje 2.389.233 Din, Sušak 872.734 Din in Split 1.471.744 Din. Donos se je napram prvi desetini, v kateri je znašal 39.8 milijona, dvignil za 12 milijonov dinarjev. Od 1. aprila do 20. avgusta t. l. so znašali celokupni carinski prejemki 171.7 milijonov dinarjev.

Carinski dohodki v drugi dekadi avgusta. Od 10. do 20. avgusta so znašali carinski dohodki 51.961.106 Din. Od tega odpade na carinarice v Beogradu 13.013.679, v Zagrebu 11.724.557, v Novem Sadu 9.323.584, v Dubrovniku 3 milijone 961.349, v Skoplju 2.298.233, na Sušaku 872.734 in v Splitu 1.471.744 Din.

Davki in takse.

Hišne posestnike, ki še niso vložili napovedi najemniškega donosa za leto 1927 in 1928, opozori davčna administracija v Ljubljani naj to nemudoma store, ker so bile napovedi vložiti že do 31. avgusta t. l. Tiskovine se dobe v Zadrugi tiskarni na Dunajski cesti. Proti zamudnikom se bo moralo postopati v smislu zadnjega odstavka čl. 203 finančnega zakona za l. 1926 in 1927, Uradni list št. 39 - 1926. (Denarna kazen in povrnitev uradnih stroškov.).

Promet.

Državna podpora za italijansko plovbo. Italijanska vlada bo dala plovbi družbi »Adria« tekom prihodnjih 10 let letno podporo 6.9 mil. lir, skupaj torej 69 milijonov lir. To svoto bo porabila družba za zgradbo ladij in za razširjenje svojih prometnih črt ne samo po Sredozemskem morju, temveč do Londona in Hambur-

ga. Akcije družbe so takoj potem, ko se je zvedelo za državno podporo, na borzah zelo poskočile in notirajo sedaj že čez 200 lir.

Povišanje poštnih pristojbin v Avstriji. Za kritje višjih izdatkov za nameščenec, ki bodo predvidoma znašali 10 milijonov šilingov, namerava avstrijska vlada povišati poštne pristojbine. Poština za navadna pisma ostane neizpremenjena, poviša pa se poština za pisma preko 20 g in za tiskovine ter dopisnice. Telefonske pristojbine se povišajo šele tekom prihodnjega leta.

*Zdravje
in sreča*

Mamica in otročiček, vsa čista
dehtita žarita svežosti, okusna,
oskrbovana. Veselo zdravje se
smeje z lestečimi zobmi

Dnevna gojitev s »Kalodontom«
je najsigurnejša pot, da obvaru-
jete lepoto in zdravje Vaših zob.

Denarstvo.

Zvišanje kapitala pri ogrskih bankah. Kljub raznim preklicom nameravajo različne ogrske banke in industrijske družbe svoj kapital zvišati. Zlasti veliko govorijo o budimpeški komercialni banki, ki se posvetuje s svojimi inozemskimi interesi o novem zvišanju kapitala. Ta zavod ima sicer na razpolago izredno bogata sredstva, vendar jih hoče še pomnožiti, najbrž zato, da še nadalje obdrži svojo neoporečno vodilno vlogo na budimpeškem denarnem trgu. Zgledu te banke bodo sledili najbrž tudi drugi zavodi; za zelo verjetno smatrajo, da bo tudi več vodilnih ogrskih industrijskih družb porabilo zboljšano sprejemno možnost trga za zvišanje kapitala. Značilna za ocenjevanje sprejemne zmožnosti budimpeškega trga glede novih emisij je zahteva bank pri finančnem ministru, da se bodoča javna posojila najemajo doma, ne pa na inozemskih trgih.

Stanje Narodne banke dne 31. avgusta t. l. Številke pomenijo milijone dinarjev, številke v oklepaju pomenijo prirastek ali padec napram stanju dne 22. avgusta. Aktiva: kovinska podloga 397 (+ 3.7), posojila na menice 1.232.7, na vrednostne papirje 259.3, skupaj 1.492.1 (+ 54.5), račun za odkup kronske banke 1.151.9, račun začasne zamenjave 350.8, državni dolg 2.996.3, vrednost zastavljenih državnih domen 2.138.3, saldo raznih računov 218.2 (+ 41.4), skupaj aktiva 8.714.8. Pasiva: glavica 30, rezervni fond 7.7, bankovci v obtoku 5470.1 (+ 64.7), državne terjatve po računu začasne zamenjave 350.8, državne terjatve po različnih računih 32.3 (86.7), obveznosti po žiru 336.9, po raznih računih 265.8, skupaj 602.3 (+ 121.7) državne terjatve z ozirom na zastavljene državne domene 2.138.3, azija za kupovanje zlata 83, skupaj pasiva 8.714.8.

RAZNO.

Predhodni rezultati letošnje žetve. Po predhodnih podatkih, ki jih je zbralo poljedelsko ministrstvo o letošnji žetvi, znaša pridelek ozimne pšenice 20 milijonov 595.357, jare 622.553, ozimnega ječmena 2.541.717, jarega 1.479.637, ozimne rži 1.727.317, jare 373.126, ovsa 3 milijone 739.318 met. stotov. Pridelek pšenice je torej letos za okroglo 300 tisoč stotov manjši kot lani.

Nemške reparacijske dajatve 1926/27. V 105. št. Trg. l. smo poročali o izvršitvi Dawesovega načrta v gospodarskem letu 1925/26. Za leto 1926/27 so preračunjene reparacijske dajatve v znesku 1.200 milijonov mark, zraven naj pride še dodatek v višini 250 milijonov mark, če bodo dohodki, zastavljeni po Dawesovem načrtu, presegli svoto ene milijarde mark; to so zlasti carinski dohodki in pa davki na pivo, žganje, sladkor in tobak. Računajoč po preteklem gospodarskem letu je skoraj gotovo, da bodo dali ti dohodki veliko več kot eno milijardo mark, najbrž kar 100 odstotkov več. Zato so se vršila med nemško vlado in generalnim agentom za reparacije Gilbertom Parkerjem pogajanja, ki naj bi to stvar drugače uredila. Pogajanja so imela zaključek, da bo morala plačati Nemčija od letošnjega oktobra naprej znesek 300 milijonov mark, a ne vsega naenkrat, temveč v mesečnih obrokih, ki se bodo dvigali od 18 na 34 milijonov mark. Ta plačila se pa ne bodo vršila v gotovini, ampak v blagovnih dajatah; domenili so se tudi, da se morajo te blagovne dajatve izvršiti izključno le po nemški industriji. Tako prihaja Nemčija čimdalje bolj ven iz gospodarskih vezi.

Gospodarski položaj Nemčije v mesecu avgustu t. l. Po poročilih industrijskih in trgovskih zbornic o položaju trgovine in industrije v mesecu avgustu je v tem mesecu opažati počitve rudarstva, katero je skoro izključno povzročil rudarski štrajk v Angliji. V Nemčiji sami se je nekaj več prodalo samo gornje šleskega premoga in rjavega premoga iz srednje Nemčije. V železarski industriji se je položaj nadalje izboljšal. Isto velja za tekstilno industrijo in deloma tudi za avtomobilno in elektrotehnično industrijo, do čim strojni industriji še vedno pomanjkuje naročil. Žetev ni ugodno izpadla, v sled česar ni pričakovati, da bi se izboljšal položaj kmetijstva. Tudi položaj rokodelcev in trgovcev ni posebno ugoden, pač pa se ugodno razvijajo kupčije veletrgovine. V splošnem se je gospodarski položaj izboljšal, vendar pa bi bilo preuranjeno sklepati iz te izpremembe na boljše čase v dogledni bodočnosti.

Velika razstava za industrijo živil in poljedelstva se vrši od 11. do 26. septembra v Lozani (Švica). Posetniki razstave dobijo švicarski vizum za polovično pristojbino ter uživajo 50% znižanje na švicarskih železnih cestah od obmejne postaje do Lozane. Podrobne informacije daje švicarski konzulat v Zagrebu.

Bančni uradniki na Ogrskem. V bančnih krogih se resno pečajo z uradnim vprišanjem. V preteklih dveh letih so odsvolile ogrske banke okoli 7000 uradnikov; en del bank je dosegel pri tem mirno stanje, večina denarnih zavodov ima pa še zmeraj 15 do 20 odst. uradnikov več kot jih je bilo pred vojsko. Ti zavodi hočejo započeti sedaj z novo redukcijo in hočejo tudi one doseči predvojno stanje. Nova redukcija se bo pa izvršila šele v bodočem letu, ko se bodo vsi računi vodili že v pengö in bo vse na to vrednoto preračunjeno. Sicer je pa redukcija uradnikov tudi v zvezi z uporabo novih strojev. Največje budimpeške banke so dobile sedaj iz Amerike stroje, ki poenostavijo tehniška dela in ki delajo brez napak. Ko bodo ti stroji definitivno vpeljani, bo veliko uradnikov odveč.

Avto v najemu. — Trgovci z avtomobili imajo pogostoma priliko ugotoviti, da bi se za marsikatera kupčija skleniti, če bi ne bilo ovire z gotovino, ki interesentu primanjkuje; tudi dalekosežne plačilne olajšave nimajo vselej uspeha. Kakor pri nas, naletijo tudi v Ameriki trgovci in fabrikanti na enake težave, toda tamkaj, v deželi trgovske duhovitosti, se je kmalu našel pripomoček, spraviti vozila iz skladišč v obrat. — Trdka Saunders Company je osnovala velikopotežno podjetje, ki daje vsakemu, ki si lastnega av-

tomobila ne more ali noče privoščiti, taka vozila v najem. — Najemnina se računa po prevoženih kilometrih, ki jih točno registrira s plombami zavarovan števec na vozu. Najemnik torej plača samo za faktično porabo, ki jo lahko vsak čas sam kontrolira. Glasom najemniške pogodbe, plača najemnik za voz št. ..., ki mu stoji v trajno porabo na razpolago, za vsak prevožen kilometer ... dolarjev. Podjetje pa prevzame za ta znesek popolno vzdrževanje voza, dobavlja potreben bencin in olje, skrbi za pnevmatiko, za snago in ličenje avtomobila; skratka najemnik nima glede voza prav nobenih skrbi. Podjetje vzdržuje v Ameriki 85 podružnic, ki stoje najemniku proti izkaznici s preskrbo vedno na razpolago. Najemnik avtomobila je mnogo na boljšem, kakor lastnik in se je ta način avtomobila jako hitro udomačil ter razširil in že v prvem obratnem letu je postavila Saunders-Company 46.700 vozil v promet. (K. Tiefengruber).

Gospodarske vesti. Trgovska pogajanja med Ogrsko in Češkoslovaško potekajo tako ugodno, da ne mislijo več samo na provizorij, temveč že na definitivno trgovsko pogodbo. — V drugi polovici tekočega meseca se bodo začela trgovska pogajanja med Češkoslovaško in Turčijo. Predmet pogajanj bo najprej besedilo pogodbe, nato pa tarifni del. — **Bolgarija** se zanima za steklo in porcelan vseh vrst, dalje za papir in za poljedelske stroje. — Predsednik poljske zbornice v provinci Saški na Pruskem zahteva takojšnje zvišanje sladkorne carine od 10 na 20 mark za meterski stot. — 3. septembra so otvorili 11. dunajski velesojem, trajal bo do 12. septembra. Zelo dobro je zastopano inozemstvo, zlasti Francozi (80 tverdk), Čehi, Poljaki in Ogrji. Privlačna točka so tudi motorji prvih tverdk, poljedelska in gozdarska vzorčna prireditve itd. — Rumuni nameravajo zvišati železniške tarife. Letošnji deficit je znašal poldrugo milijardo lejev. Osebnne tarife bodo zvišali za 25 odstotkov, blagovne za 35 do 60 odstotkov, oboje skupaj najbrž že s 1. oktobrom. — Trgovsko politični odbor nemškega državnega zbora je potrdil **trgovski dogovor s Francijo**. Upajo, da bodo prišli sedaj Nemci v večjem obsegu na francoski trg in da se bo položaj nemške industrije zboljšal. — Nemški finančni minister je razpisal šest daril v znesku 2000 do 6000 mark za **osnutke državnih srebrnih novcev**. — Nemški statistični državni urad pravi, da je kljub poplavam in neprestanemu dežju letina še dosti zadovoljiva. — Število brezposelnih na Nemškem se je v drugi julijevi polovici znižalo za nadaljne 4 odstotke. To je razveseljivo znamenje zboljšanja gospodarskega položaja. Poživljenje v stavbnih obrti bo odstotke še bolj znižalo. — V Friedrichshafenu ob Bodenskem jezeru gradijo **letalo**, ki bo poleg dvajset potnikov imelo prostora tudi za 4 moše posadke. Letalo bo največji prometni aeroplan sveta, imelo bo dva motorja s 1300 KS in brezično napravo; namenjeno je pa za posebno dolge morske vožnje. — Švicarska »Kreditanstalt« bo zvišala kapital od 100 na 150 milijonov frankov. — Na Poljskem so osnovali konkurenčni **sladkorni kartel** in mu je pristopilo že 11 tovarn. — Anglo Austrian Bank in British Trade Corporation sta se združili v **Anglo International Bank London**. Nominalna glavica znaša dva milijona funtov.

Po svetu. Tri velike praške banke nameravajo ustanoviti družbo, ki bo jamčila oziroma zavarovala kreditne kupčije z Rusijo. — Na Francoskem bodo najeli **notranje posojilo**, ki ga bodo krili s tobačnim monopolom. — Državna zveza **nemških industrijev** je zborevala letos v Dresdenu, drugo leto bo pa v Frankfurtu ob Meni. — Nemci so prodali v prvih štirih mesecih gnojilnega leta (maj-avgust) 3.131.470 met. stotov **čiste**ga kalija, lani v istih mesecih pa 3 milj. 350.131 stotov. — Ogrska Narodna banka je začela izdajati bankovce, ki so prežigosani na **pengöje**. Bankovec za 1 milijon kron ima žig za 80 pengöjev. Drugi bankovci navzdol do tisoč kron so temu primerno prežigosani na pengöje in na vinarje (filerje). Zaenkrat ostanejo v prometu prežigosani in neprežigosani bankovci. — »Pesti Naplo« poroča, da hoče pod vplivom trgovinskih pogajanj s Češkoslovaško preiti Ogrska k francoskemu sistemu maksimalnih in mini-

malnih carin. — Napravili so drugi se-znam ogrskih mest, ki prosijo za **investicijska posojila**. Doslej se je oglasilo 47 mest z zahtevami za 62 milijonov zlatih kron. Finančni minister se pa takim velikim kreditom protivi in dovoljuje kredite le za neobhodno potrebne in dobičkanosne investicije. Pravi, da se bodo v kratkem dobila dolgoročna posojila z bolj ugodnimi pogoji kot sedaj. — Ameriška mornarica bo dobila novo **vojno letalo**, 50 m dolgo, 17 m v premeru, hitrost 110 kilometrov na uro. — Ogrske zavarovalne družbe so napravile kartel, so s tem vsako tujo konkurenco onemogočile in so premije lahko določile v poljubni višini. Zato so dobile lani na premijah v zavarovanju proti toči 57 milijard og. kron; ker so plačale samo 16 milijard kron, so imele 41 milijard čistega dobička. 1 milijon kron = 80 pengö. — Lastniki marmornih kamnolomov v Carrari v Italiji so vprašali rumunsko trgovsko in industrijsko ministrstvo, če bi jim prodalo ali pa v najem dalo rumunske marmorne kamnolome. Pohudbo so predložili zvezi rumunskih industrijskih in trgovskih zbornic. — V najkrajšem času bo podpisana **trgovska pogodba** med Češkoslovaško in Ogrsko. — Čehi se trudijo za vzpostavitev direktnih trgovskih zvez z Brazilijo. Glavni uvozni predmet iz Brazilije je seveda kava; od 200 milijonov Kč letne porabe za kavo pride 70% na brazilski uvoz. Direktna zveza bi imela za posledico znižanje cene za kavo. Mislijo na ustanovitev češkoslovaške banke v Braziliji ali pa vsaj na zadostno veliko ekspozituro kakšne češkoslovaške banke tam.

— Estonska je izvozila v juliju 28.000 sodov surovega masla, 3000 sodov več kot finska. V prvih letošnjih sedmih mesecih ga je izvozila 94.000 sodov. — Glede eksportnega zavarovanja v Avstriji beremo, da bodo kupčije za Rusijo od tega zavarovanja izključene. — Nemška Državna banka hoče znižati zlate depote v New Yorku in je dala iz Federal Reserve Bank-e of New York prepeljati nadaljnjih 5 milijonov dolarjev domov.

— V San Franciscu je prišla velika pošiljatev zlata iz Avstralije, ki spada med največje zlato pošiljatev zadnjega časa. Obsega 30 milijonov dolarjev v zlatu, v prvi vrsti v angleških funtih. Namenjena je za Federal Reserve Bank v New Yorku

na račun Angleške banke (Bank of England). — Nemška industrija barv gradi v Duisburgu tovarno za pridobivanje kisa iz zraka. Tekom enega meseca bo tovarna že začela obratovati, najprvo v malem obsegu. Prostor znaša okoli 30 tisoč kvadr. metrov. — Češka industrija stekla bo obratovanje spet omejila. Vzrok so nakopičene zaloge, za katere ne morejo dobiti kupcev. Eksport je onemogočen vsled belgijske konkurence, ki je z nizkim frankom začela izrivati češko steklo. Industriji zahtevajo od vlade, naj se pri trgovskih pogodbah izira na to industrijo, ki tvori kot po večini eksportna industrija važno postavljanko v češkoslovaški trgovski bilanci.

Veletrgovina
A. ŠARABON
v Ljubljani
priporoča
špecerijsko blago
raznoverstno žganje
moko in
deželne pridelke
raznoverstno
rudninsko vodo
Lastna pražarna za
kavo in mlin za di-
šave s električnim
obratom.
CENIK NA RAZPOLAGO!

Ljubljanska borza.

Petek, dne 10. septembra 1926.

Vrednote: Investicijsko posojilo iz l. 1921, den. 78; Loterijska državna renta za vojno škodo, den. 306; Zastavni listi Kranjske dež. banke, den. 20, bl. 22; Kom. zadolžnice Kranjske dež. banke, den. 20, bl. 22; Celjska posojilnica d. d., Celje, den. 193; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana, den. 165, bl. 170; Merkantilna banka, Kočevje, den. 90; Slavenska banka d. d., Zagreb, den. 49; Kreditni zavod za trg. in ind., Ljubljana, den. 165, bl. 175;

Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana, den. 112, bl. 115; Združene papirnice Vevče, Gorjane in Medvode d. d., Ljubljana, den. 108; Stavbna družba d. d., Ljubljana, den. 55, bl. 65; »Šešire«, tovarna klobukov d. d., Škofja Loka, den. 103, bl. 105.

Blago: Bukova meterška zdrava suha drva, cepanice, fco vag. nakl. post., 5 vag., den. 18.50, bl. 18.50, zaklj. 18.50; deske (smreka, jelka) 30 mm, 4 m, I., II., III., monte, lahko konično, media 22—33, fco vag. meja, 1 vag., den. 470, bl. 490, zaklj. 470; trami merkantilni od 4/5 do 5/6, od 5 m napr., fco vag. meja, 3 vag., den. 300, bl. 300, zaklj. 300; smrekove deske I., II., paralelne, s prižaganimi konci, 18, 24, 33, 38, 48 mm, od 16 m napr., fco vag. meja, bl. 560; pšenica nova, fco nakl. post., bl. 260; pšenica domača nova, fco nakl. post., bl. 285; koroza, fco vag. nakl. post., bl. 170; rž domača, fco nakl. post., bl. 205; oves novi, fco nakl. post., den. 155; fižol beli novi, fco vag. nakl. post., bl. 170; krompir rani, fco vag. slov. post., bl. 95; laneno seme, fco Ljubljana, den. 380; laneno seme Podravina, fco Ljubljana, den. 370; Seno sladko, stisnjeno, fco vag. slov. postaja, bl. 100.

TRŽNA POROČILA.

Kovinski trg v začetku septembra. — Ameriški železni in jekleni trg je obdržal svojo trdno tendenco naprej, izglede za bodočnost označujejo kot prav ugodne. Jeklarne delajo z 88 odstotno kapaciteto. Cene surovega železa so trdne. Uvoz nemškega blaga je v zadnem času vidoma ponehal. — Položaj na evropskem železnem in jeklenem trgu označajo še nadalje kot ugoden. Produkcija kontinentalnih držav se je v zadnjih mesecih dvignila; a ker na Angleškem produkcije skoraj ni, ostala produkcija na trg nič ne pritiska. Cene na trgu surovega železa so še trdne. Isto tendenco ima mednarodni jekleni trg; kakor pri železu beleži tudi pri jeklu julijska statistika zvišano produkcijo v najvažnejših državah. Cene na evropskem eksportnem trgu so trdne in pričakujejo v bodočih tednih še zvišanja, ker se kaže v posameznih državah večja kupna moč konsuma. Okoli 1. septembra so bile cene na evropskem eksportnem trgu tele: železo v palicah 4-15, valjana žica 5-9, surova pločevina 5-4, srednja 6-12, fina 8 do 9. — Na Angleškem se položaj ni spremenil. Na trgu se opaža vedno večje povpraševanje konsumentov in je pričakovati, da bo po končanem rudarskem štrajku kupčija na domačem trgu veliko bolj živahna. Velika ovira so pa pač cene, ki morajo iti vsekakor nazaj; so veliko previsoke. Notacije: Cleveland št. 3 šilingov

90, št. 1 šilingov 92, št. 4 šilingov 89. — Angleška eksportna trgovina je skoraj popolnoma prenehala, kar je z ozirom na splošni položaj pač razumljivo. — Francoska julijska produkcija izkazuje spet rekord, 785.000 ton, v juniju pa 778.000 ton surovega železa. Jekla v juniju 693 tisoč ton, v juliju 612.000 ton. Ta številka postane tembolj pomembna, če pomislimo, da je bila lanska produkcija v odnosnih mesecih za 100.000 ton manjša. Sicer je bil pa položaj francoskega železnega in jeklenega trga nesiguren. Odkar se je frank utrdil, se cene proti pričakovanju niso znižale, temveč so šle še gor, vsled večjih davkov, transportnih stroškov itd. Producenti surovega železa so pustili ceno za september na avgustovi višini. Od januarja do sedaj se je cena surovega železa dvignila od 367 frankov na 600.

Povpraševanje v eksportni trgovini je precej živahno, in računajo z nadaljnjim dvigom francoskih eksportnih cen. V eksportni trgovini se nemška konkurenca že precej močno pozna. — Belgijski trg je v znamenju zadovoljivega naročanja. Cene gredo nalahno navzgor, v surovem železu so zelo trdne. Zadnje notacije na domačem belgijskem trgu: železo v palicah 900 belg. frankov, tračnice 950, surova pločevina 975, srednja 1025, fina 1150 do 1250. Število plavžev v obratu je bilo na koncu julija 55. Surovega železa so v juliju napravili 306.000 ton, jekla 289.000 ton. — Na Luksemburškem zaposlenost še zmeraj dobra. Produkcija surovega jekla je v juliju na Nemškem že preokračila 1 milijon ton in je znašala 1 milijon 22.000 ton napram 977.000 tonam v juniju in 901.000 v maju (prim. U.S.A. s 3.340.000 ton v juniju in 3.544.000 ton v juniju). Kljub temu pa produkcija letošnjih prvih sedmih mesecev januar—julij s 6.322.000 še vedno ni na stopnji lanskega leta v istih mesecih, 7.865.000 ton. Tudi surovega železa so v juliju več napravili kot v juniju; 768.000 in 720.000 ton. Vseh plavžev je 208, v juniju jih je delalo 80, v juliju že 85. Dobra tendenca traja še nadalje. Slabe razmere na Angleškem in utrditev franka so vzroki tega poživljenja, ki se zreali prav lepo tudi v eksportni trgovini. — Na Češkoslovaškem ni bistveno novega, kupčija je normalna, domači konsum dobro kopuje, eksportna trgovina pa je precej neugodna.

SLOVENIA-TRANSPORT d. z o. z., Ljubljana, Miklošičeva cesta 36.

Izvršuje vse spedijske posle, reekspedicije, vskladitve, prevoze, carinjenje robe. — Telefon št. 722.

Carinsko posredništvo Just Piščanec, Ljubljana, Miklošičeva cesta 36.

Izvršuje carinjenje, carinske deklaracije, rekurze in vsa v carinsko stroko spadajoča dela. — Telefon št. 723.

Edino **šivalni stroji** in najboljše **kolesa** za rodbino, obrt in industrijo so le
JOS. PETELINCA
Najnižje cene! Tudi na obroke!
Gritzner Adler
Ljubljana, blizu Prešernovega spomenika
Pouk v vezenju brezplačno. — Večletna garancija.

STAMPILJE VSEH VRST
ETIKETE - PEČATI
in graverske dela
Anton Černe - Ljubljana
graveur Kongresni trg 10

Sode in sodarska dela
vseh velikosti in vrst izvršuje najceneje, točno in dobro
FRAN REPIČ, sodarsko podjetje,
Ljubljana - Trnovo.

Oglejte si
bogato zalogo nogavic in rokavic za dame, gospode in otroke, vezenine, našivkov in čipk ter drugega modnega in toaletnega blaga, potrebnega za šivilje, krojače in čevljarje
na veliko in malo
po najnižji dnevni ceni pri:
JOSIP PETELINC
LJUBLJANA
blizu Prešernovega spomenika, ob vodi levo.

Veletrgovina
kolonijalne in špecerijske robe
Ivan Jelačin
Ljubljana
Zaloga
sveže pražene kave, mletih dišav in rudninske vode
Točna
in solidna postrežba!
Zahtevajte cenik!

Veletrgovina
GREGORC & VERLIČ
Ljubljana
priporoča svojo veliko zalogo sveže praženih kav iz lastne pražarne, razno žganje in špiritus, kolonijalno in špecerijsko blago ter rudninske vode.
Zahtevajte cenik! — Točna postrežba. — Telefon št. 246.

IVAN JAX IN SIN, Ljubljana, Gosposvetska c 2
Najboljši šivalni in pletilni stroji. Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu. Ustanovljena leta 1867. Vezenje poučuje brezplačno. Posamezni deli koles in šivalnih strojev. Desetletna garancija. Pisalni stroji „Adler“ in „Urania“. Kolesa iz prvih tovarn „Dürkopp“, „Styria“, „Waffenrad“, „Kayser“

Trgovci,

industrijci, obrtniki, naročajte in širite „**TRGOVSKI LIST**“!

Se priporoča za tisk vseh trgovskih, obrtnih, industrijskih in uradnih tiskovin.
Lastna knjigovoznica
TELEFON ŠT. 552

TISKARNA MERKUR
TRGOVSKO - INDUSTRIJSKA D. D.
LJUBLJANA, Simon Gregorčičeva ulica 13.

Tiska časopise, knjige, brošure, cenike, tabele, statute, vabila, letake, lepake, posetnice i. t. d.
TELEFON ŠT. 552